Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 1997–1998

25 871 Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek inzake de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen (ondersteuning onderwijs aan zieke leerlingen)

A ADVIES RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT[1]

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State d.d. 27 augustus 1997 en het nader rapport d.d. 3 februari 1998, aangeboden aan de Koningin door de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, mede namens de minister van Verkeer en Waterstaat. Het advies van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 6 mei 1997, no.97.002188, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, T. Netelenbos, mede namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet met memorie van toelichting tot wijziging van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs, de Wet op het basisonderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek inzake de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen (ondersteuning onderwijs zieke leerlingen).

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 6 mei 1997, no. 97.002188, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het voorstel van wet tot wijziging van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs, de Wet op het basisonderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek inzake de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke leerlingen (ondersteuning onderwijs zieke leerlingen) rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 27 augustus, nr. W05.97.0242, bied ik u hierbij mede namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij aan.

1. In artikel V van het voorstel van wet wordt een educatieve voorziening geïntroduceerd. De Raad van State merkt hierbij het volgende op. Er wordt onvoldoende verklaard wat een dergelijke voorziening is. Met betrekking tot de academische ziekenhuizen ontbreekt de reden van terugloop van het aantal leerlingen om het bestaande beleid te wijzigen. Immers het aanbod van leerlingen voor scholen in academische ziekenhuizen is volgens de toelichting (Algemeen) continu. In de toelichting is niet verklaard hoe een thuisschool, welke ver van een academisch ziekenhuis kan zijn gelegen, haar verantwoordelijkheid kan waarmaken met betrekking tot kinderen die zijn opgenomen in academische ziekenhuizen. De Raad adviseert het voorstel op dit punt opnieuw te overwegen en daarbij de hiervoor genoemde punten te betrekken.

[1] De tekst van het voorstel van wet en van de memorie van toelichting zoals voorgelegd aan de Raad van State is ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

KST27368
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 1998

1. De educatieve voorziening houdt zich bezig met het ondersteunen bij het onderwijs van kinderen die opgenomen zijn in het academisch ziekenhuis. Naast de ondersteuningstaak heeft de educatieve voorziening de taak informatie te verstrekken aan medewerkers die zich bij de schoolbegeleidingsdiensten bezighouden met de ondersteuning bij het onderwijs aan zieke kinderen die thuis of in een niet-academisch ziekenhuis verblijven. Gedacht moet worden aan (medische) informatie over (nieuwe) ziektebeelden die relevant zijn voor de uitoefening van de werkzaamheden van die betrokken medewerkers.
Bovengenoemde taken van de educatieve voorzieningen worden vastgelegd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), m.a.w. het ondersteunen wordt een wettelijke taak van de academische ziekenhuizen. Het wetsvoorstel bevat geen voorschriften over de wijze waarop de academische ziekenhuizen deze taak organisatorisch invullen.
Het onderwijsbeleid is erop gericht om scholen in het primair en voortgezet onderwijs extra instrumenten in handen te geven, waardoor ze steeds beter in staat zullen zijn om te gaan met leerlingen die tijdelijk specifieke zorg nodig hebben, met andere woorden scholen worden beter toegerust om een gedifferentieerde zorg aan te bieden.
De hoofdlijn van dit wetsvoorstel – de verantwoordelijkheid voor een adequate voortzetting van het onderwijsprogramma expliciet bij de thuisschool beleggen – komt tegemoet aan de wens onderwijs aan te bieden «zo dicht mogelijk bij huis» aan zowel kinderen in ziekenhuizen als kinderen die ziek thuis liggen. Omdat in academische ziekenhuizen sprake is van een substantieel en stabiel aantal leerlingen is besloten om bij de academische ziekenhuizen een permanente voorziening te handhaven.
In de praktijk zal het zo zijn, dat een thuisschool die ver van het academisch ziekenhuis ligt, vrijwel altijd de educatieve voorziening zal inschakelen voor de ondersteuning bij het onderwijs. De leerling blijft echter ingeschreven bij de thuisschool en deze school blijft verantwoordelijk voor het continueren van het onderwijsproces. De thuisschool zal met de educatieve voorziening goede afspraken moeten maken over de wijze waarop de ondersteuning zal plaatsvinden.
Ondergetekende ziet dan ook geen reden het wetsvoorstel op dit punt te wijzigen.

2. In de toelichting, paragraaf 2, laatste zin, is gesteld dat kinderen die zijn opgenomen in psychiatrische klinieken en geen thuisschool hebben, in afwachting van een passende voorziening, moeten worden ingeschreven bij een passende school voor speciaal onderwijs.
De Raad constateert dat uit het wetsvoorstel of de toelichting, niet blijkt dat er een plicht is voor scholen voor speciaal onderwijs om deze kinderen in te schrijven. Voorts ontbreekt in de toelichting een uiteenzetting hoe de voorgestelde tussenstap in het belang van deze kinderen kan zijn. De beoogde ingangsdatum van het wetsvoorstel per 1 augustus 1998 mag er niet toe leiden, dat er voor een zo kwetsbare groep kinderen geen passende onderwijsvoorziening beschikbaar is. De Raad adviseert het voorstel op dit punt opnieuw te overwegen, doch in ieder geval de toelichting aan te vullen.

2. De categorie leerlingen in de klinieken voor kinder- en jeugdpsychiatrie is en blijft aangewezen op een speciale voorziening, met andere woorden deze categorie zal bij invoering van de leerlinggebonden financiering naar alle waarschijnlijkheid in aanmerking komen voor een leerlinggebonden budget. Omdat de beoogde expertisecentra voor het speciaal onderwijs op de datum van opheffing van de ziekenhuisscholen nog niet zullen zijn gerealiseerd en om in de tussenliggende periode deze kinderen niet verstoken te laten zijn van het ontvangen van onderwijs, zullen de kinderen worden ingeschreven bij een passende school voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Met een «passende school» wordt bedoeld een school die voor het individuele kind passend is en die te zijner tijd zal opgaan in een regionaal expertise-centrum. Voor de aangeduide groep leerlingen wordt van geval tot geval bezien aan welke school of scholen inschrijving zou kunnen plaatsvinden en verwacht mag worden dat alle leerlingen op een voor hen passende school daadwerkelijk zullen worden ingeschreven (ondanks het feit dat er voor het bevoegd gezag van de scholen geen inschrijvingsverplichting geldt).
De memorie van toelichting is op dit punt aangevuld.

3. In de considerans ontbreekt de aanleiding voor het wetsvoorstel, te weten de terugloop van het aantal leerlingen van ziekenhuisscholen (toelichting, bladzijde 1). De Raad adviseert de considerans uit te breiden.

3. De considerans is aangevuld.

4. In artikel II van het wetsvoorstel wordt de Wet op het basisonderwijs gewijzigd. Daarbij is evenwel geen rekening gehouden met het wetsvoorstel tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met het totstandbrengen van een Wet op het primair onderwijs en een Wet op de expertisecentra (kamerstukken II 1996/97, 25 409, nrs.1–3). De Raad adviseert het wetsvoorstel af te stemmen op genoemd wetsvoorstel.

4. Het onderhavige wetsvoorstel is aangepast aan het door de Tweede Kamer aanvaarde wetsvoorstel tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met het totstandbrengen van een Wet op het primair onderwijs en een Wet op de expertisecentra. In het wetsvoorstel is verder in artikel XII voorzien in afstemming met het wetsvoorstel houdende wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met de invoering van het schoolplan, de schoolgids en het klachtrecht (kamerstukken II, 1996/97, 25 459).

5. In paragraaf 4 van de toelichting dat handelt over de financiële gevolgen is gesteld dat bij de berekening van het budget voor de educatieve voorzieningen bepaalde kengetallen van het schooljaar 1994–1995 doorslaggevend zullen zijn. Waarom is gekozen voor kengetallen van dit schooljaar en waarom voor slechts één schooljaar, is niet gemotiveerd. De Raad adviseert een dergelijke motivering in de toelichting op te nemen.
In dezelfde paragraaf van de toelichting is ook gesteld dat het deel van het budget voor de ondersteuning bij het onderwijs aangeboden door schoolbegeleidingsdiensten (sbd's) via de gemeenten wordt verdeeld over de 56 sbd-regio's. Hoe die verdeling er concreet uitziet is niet geschetst. De Raad adviseert in de toelichting de verdeelsleutel te concretiseren aangezien het om een aanzienlijk bedrag gaat.
In de laatste zin van paragraaf 4 van de toelichting worden extra financiële middelen ter beschikking gesteld voor de opzet van een deskundigennetwerk. Het college verstaat de toelichting zo dat de extra middelen niet ten laste komen van het resterende budget van één miljoen gulden, dus niet ten laste van het huidige budget voor het ziekenhuisonderwijs op grond van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. De Raad adviseert in de toelichting aan te geven om hoeveel extra middelen het gaat, voorzover dit thans mogelijk is (aanwijzing 215 van de Aanwijzingen voor de regelgeving).

5. Zoals onder 1. reeds is aangegeven is het aantal leerlingen dat is opgenomen in academische ziekenhuizen stabiel. In het kader van de voorbereiding van het wetsvoorstel is voor de berekening van het budget voor de educatieve voorzieningen gekozen voor het meest recente schooljaar waarover op dat moment gegevens bekend waren te weten 1994–1995. Juist vanwege die stabiele leerlingenaantallen acht ik het geen bezwaar om van deze gegevens te blijven uitgaan.
De memorie van toelichting is op dit punt aangevuld.

Hoe de verdeling van het budget er voor schoolbegeleidingsdiensten concreet uitziet is aangegeven in artikel IX van het wetsvoorstel. In dit verband wordt nog opgemerkt dat in dit artikel een wijziging is aangebracht: bij de verdeling van het budget wordt ook rekening gehouden met het aantal leerlingen in het beroepsonderwijs voorzover zij bij de start van de opleiding leerplichtig waren.

Op dit moment is niet precies aan te geven hoeveel geld nodig zal zijn voor de opzet van een deskundigennetwerk. Hiervoor is f 250 000 gereserveerd.

6. Uit de toelichting blijkt niet of over het wetsvoorstel overleg is gevoerd met vertegenwoordigers van de betrokken scholen en ziekenhuizen. De Raad adviseert in de toelichting te vermelden of een dergelijk overleg heeft plaatsgevonden. Wanneer dat niet het geval is adviseert de Raad de reden hiervoor te vermelden in de toelichting. Wanneer overleg heeft plaatsge-

vonden adviseert de Raad de resultaten op te nemen in de toelichting en aan te geven op welke wijze met de resultaten rekening is gehouden.

6. In de memorie van toelichting is toegevoegd dat er overleg is gevoerd met vertegenwoordigers van de betrokken scholen en ziekenhuizen.
In de periode september-oktober 1996 zijn er gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de klankbordgroep ziekenhuisonderwijs en de vereniging van academische ziekenhuizen (VAZ). Doel was draagvlak te creëren voor de voornemens rond de reorganisatie van het ziekenhuis-onderwijs en het verkennen van overgangsproblemen.
Alle betrokken partijen toonden zich bereid mee te werken aan de verdere uitwerking van de plannen.

7. Voor enkele redactionele kanttekeningen verwijst het college naar de bij het advies behorende bijlage.

7. Aan de redactionele opmerkingen van de Raad is aandacht geschonken.

Verder wordt nog opgemerkt dat in artikel V enkele technische wijzigingen zijn aangebracht (verplaatsing van de bepalingen naar andere hoofdstukken).
Tenslotte merkt ondergetekende nog op dat de overgangsrechtelijke rechts-positieregeling voor het personeel van de ziekenhuisscholen in het wetsvoorstel en de daarop betrekking hebbende toelichting is verduidelijkt.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President van de Raad van State,
H. D. Tjeenk Willink

Ik moge U, mede namens de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
T. Netelenbos

Bijlage bij het advies van de Raad van State van 27 augustus 1997, no. W05.97.0242, met redactionele kanttekeningen die de Raad in overweging geeft.

Voorstel van wet

- Artikel I, onderdeel C, na «een schoolbegeleidingsdienst» toevoegen: bedoeld in artikel 108a.
- De Artikelen I, onderdeel Q, en II, onderdeel C: maak van de toevoegingen een nieuwe zin om de tekst leesbaar te maken (Onder optimale schoolloopbaan wordt mede verstaan ... etc.).
- Artikel I, onderdeel I, «Artikel 35 vervalt» vervangen door: Artikel 35 komt te luiden: Artikel 35 (vervallen).
- Artikel II, onderdeel B, na «een schoolbegeleidingsdienst» toevoegen: bedoeld in artikel 113.

Memorie van toelichting

- Op bladzijde 13, laatste alinea, «Kamerstukken» vervangen door: kamerstukken (aanwijzingen 93 en 219 van de Aanwijzingen voor de regelgeving).
- Op bladzijde 14, onderdeel «Ondersteuning verzorgd door sbd», laatste zin schrappen (overbodig en verwarrend).